

Заняткі трэ́йція

Занятие третье

Гэта Пётра, старэйшы Ясеў брат.

Які ён? Ён

выкшталцоны (исключительный)

майстравіты (искусный)

здатны (способный)

спагадны (сострадательный)

гасьцінны (гостеприимный)

Лад мовы

Прыметнік (Прилагательное)

Прыметнік (прилагательное) — часть речи, обозначает:

— признак предмета, не связанный со временем: **кранлісты** дождж;

— отношение к другим предметам: **парцяныя** шкарпэткі;

— принадлежность лицу, живому существу: **Пётраў** дзядзька, **даччына** ласка.

Прилагательные согласуются с существительными в роде, числе, падеже:

завулак (м.р. **які?**) **накруча** **сты** — извилистый переулок,

цэгла (ж.р. **якая?**) **рудая** — коричневый кирпич,

печыва (н.р. **якое?**) **смачнае** — вкусное печенье,

празь першыя (мн.л. **якія?**) **рукі** — из первых рук.

Скланеньне прыметнікаў (Склонение прилагательных)

ЯКІ? ЯКАЯ? ЯКОЕ? ЯКІЯ?

У адзіночным ліку:

	м.р. адушаўлёны	м.р. неадушаўлёны	ж.р.	н.р.
Н.	высокі мужчына	высокі стол	высокая кабета	высокае дзіця
Р.	высокага мужчыны	высокага стала	высокай кабеты	высокага дзіцяці
Д.	высокаму мужчыну	высокаму сталу	высокай кабеце	высокаму дзіцяці
В.	высокага мужчыну	высокі стол	высокую кабету	высокае дзіця
Т.	высокім мужчынам	высокім сталом	высокай кабетаі	высокім дзіцем
М.	на высокім мужчыне	пры высокім стале	пры высокай кабеце	пры высокім дзіцяці

У множным ліку:

	м.р. адушаўлёны	м.р. неадушаўлёны	ж.р.	н.р.
Н.	высокія мужчыны	высокія сталы	высокія кабеты	высокія дзеці
Р.	высокіх мужчынаў	высокіх сталоў	высокіх кабетаў	высокіх дзецей
Д.	высокім мужчынам	высокім сталам	высокім кабетам	высокім дзецям
В.	высокіх мужчынаў	высокія сталы	высокіх кабетаў	высокіх дзецяў
Т.	высокімі мужчынамі	высокімі сталамі	высокімі кабетаі	высокімі дзецьмі
М.	на высокіх мужчынах	пры высокіх сталах	пры высокіх кабетах	пры высокіх дзецах

Окончания при склонении прилагательных:

	у адзіночным ліку			у множным ліку
	м.р.	ж.р.	н.р.	м.р. + ж.р. + н.р.
Н.	-ы, -і	-ая, -яя	-ое, -ае, -яе	-ыя, -ія
Р.	-ога, -ага, -яга	-ое, -ае, -яе, -ой, -ай, -яй	-ога, -ага, -яга	-ых, -іх
Д.	-ому, -аму, -яму	-ой, -ай, -яй	-ому, -аму, -яму	-ым, -ім
В.	-ога, -ага, -яга (з адушаўлёнымі) -ы, -і (з неадушаўлёнымі)	-ую, -юю	-ое, -ае, -яе	-ых, -іх (з адуш.) -ыя, -ія (з неадуш)
Т.	-ым, -ім	-ою, -аю, -яю, -ой, -ай, -яй	-ым, -ім	-ымі, -імі
М.	-ым, -ім	-ой, -ай	-ым, -ім	-ых, -іх

Некоторые прилагательные имеют полную и краткую формы: **рады** — **рад** (радостный — рад), **поўны** — **повен** (полный — полон), **дужы** — **дуж** (сильный — силен). Краткие прилагательные изменяются по родам и числам: **певень грозен** (м.р.), **котка грозна** (ж.р.), **шчаня грозна** (н.р.), **яны так моцна грозны** (мн.л.).

Ступені параўнання якасных прыметнікаў (Степени сравнения качественных прилагательных)

маленькі — меншы — найменшы / самы меншы	маленький — меньший — самый маленький
вялікі — большы — найбольшы	большой — больший — самый большой
высокі — вышэйшы — найвышэйшы	высокий — высший — наивысший
нізкі — ніжэйшы — найніжэйшы	низкий — низший — самый низкий
добры — лепшы — наилепшы	хороший — лучший — наилучший
благі — горшы — найгоршы	плохой — худший — наихудший

Образование форм сравнительной степени прилагательных.

Простая форма наивысшей степени:

-ейш- -эйш-	салодкі — саладзейшы — найсаладзейшы горкі — гарчэйшы — найгарчэйшы прыгожы — прыгажэйшы — найпрыгажэйшы здаровы — здаравейшы — найздаравейшы цікавы — цікавейшы — найцікавейшы модны — маднейшы — наймаднейшы ёмкі — ямчэйшы — найямчэйшы	сладкий — более сладкий — самый сладкий горький — более горький — самый горький красивый — красивейший — самый красивый здоровый — здоровейший — самый здоровый интересный — интереснейший — самый инт. модный — моднейший — самый модный удобный — более удобный — самый удобный
-эз-	шырокі — шырачэзны доўгі — даўжэзны высокі — высачэзны	широкий — широченный длинный — длиннющий высокий — высоченный

Краткая форма наивысшей степени:

-ш-	высокі — найвышшы блізкі — найблізшы багаты — найбагатшы новы — найноўшы кароткі — найкаротшы	высокий близкий богатый новый короткий
------------	--	--

Сложная форма наивысшей степени:

самы	танны — таньнейшы — самы танны стары — старэйшы — самы стары	дешевый — дешевлеший — самый дешевый старый — старейший — самый старый
-------------	---	---

менш больш	шчыльны - менш шчыльны - больш шчыльны	плотный – менее/более плотный
	тлусты – менш тлусты – больш тлусты	жирный – менее/более жирный
	складаны - менш складаны - больш складаны	сложный – менее/более сложный
	выразны – менш выразны – больш выразны	выразительный – менее/более выразит.
	падобны – менш падобны – больш падобны	похожий – менее/более похожий

1) При сравнении некоторых понятий (возраста, роста и т.п.) прилагательное употребляется с предлогами **за, ад, над**, а существительное ставится в родительном падеже: **няма зьвера дужэйшага за лева** (нет зверя сильнее льва), **гарачэй ад агню** (горячее огня), **няма горшага ка'та над нашага брата** (нет хуже палача, чем наш брат), **сястра маладзейшая за брата** (сестра моложе брата), **ён разумнейшы за ўсіх** (он умнее всех).

2) Прилагательные, которые в русском языке употреблены в высшей степени сравнения, в белорусском соотносятся только с прилагательными наивысшей степени. Сравните: ближайший — **найбліжэйшы**, легчайший — **найлягчэйшы**, новейший — **найноўшы**.

3) Обратите внимание, что прилагательное **падобны** сочетается с предлогом **да** и существительным в родительном падеже: **падобны да бацькі** (похожий на отца).

Степеней сравнения не имеют прилагательные:

з колькасн нязьменнай якасьцю	з азначэньнем пасады, звання	з азначэньнем масьці жывёл	з азначэньнем колеру праз адносіны да іншых прадметаў, якасна-адносныя		з формамі суб'ектыў- най ацэнкі
кволы хлебабулачны кісламалочны	старшы лейтэнант вядучы інжынер навуковы супрацоўнік	пярэсты піжасты буланы	рамонкавы шыпшынавы бэзавы	агністы шэра-сіні цёмна-зялёны	драбнюткі мізэрны марны

Не имеют форм оценки и степеней сравнения относительные прилагательные. Их признаки не изменяются: **зрокавыя выпыты** (зрительные тесты), **дароўны надпіс** (дарственная надпись), **саламяны капялюш** (соломенная шляпа), **парцяныя шкарпэткі** (хлопчатобумажные носки), **мастакоўскі талент** (талант художника).

Практыкуйцеся

1. Прачытайце сказы, зьвярніце ўвагу на канчаткі прыметнікаў (Прочитайте предложения, обратите внимание на окончания прилагательных).

Добрае ляжыць, а злое бяжыць.

Астатні раз бываю ў вас.

Стары верабей на мякіну ня ква'піцца.

У жыцьці бываюць усялякія здарэньні.

Чорныя баравікі так і стаяць уваччу.

На доўгі век, на добрае здароўе.

Па ла'сым ку'се я й вады нап'юся.

Сядзіць пані на мурку' ў чырвоным каптурку' — хто йдзе, той паклоніцца (Суніцы).

Чырвоны колер, вінны смак, каменнае сэрца — хто гэта так? (Вішня)

А хто мае хвост куртаты, бараду і нос гарбаты, носіць, лесам ідучы, замест шапкі два карчы? (Лось)

2. Скажыце па-беларуску (Скажите по-беларуски).

Ближайшая остановка. Лучшие годы. Высший сорт. Легчайший вес. Сладчайший напиток.

3. Прачытайце фраземы, знайдзіце да іх прыметнікі (Прочитайте фраземы, найдите к ним прилагательные).

Узор: галава ва рыць → разумны

малы, вясёлы, прагны (ненаедны), чырванашкокая кабета, аднолькавыя, вопытны, выдатны

кату па пяту — ...

аднаго поля ягады — ...

біты воўк — ...

хоць куды — ...

на сёмым небе — ...

маладзіца як брусніца — ...

плячысты на живот — ...

4. Прыметнік у дужках пастаўце ў адпаведнай форме (Прилагательное в скобках поставьте в соответствующей форме).

Узор: (жоўты) касачы → жоўтыя касачы

(рыжы) валасы, (зялёны) кашуля, (шэры) вочы, (бэжавы) аўта,

(чырвоны) стужка, (паласаты) кавун, (блакітны) шалік, (чорны) кава

Лад мовы

Прыналежныя прыметнікі

(Притяжательные прилагательные)

ЧЫЙ? ЧЫЯ? ЧЫЁ?

Разновидность относительных прилагательных — *прыналежныя (притяжательные)*. Они показывают, кому принадлежит предмет: *матуліна варэньне* — мамино варенье, *даччына хустка* — платок дочери (но! *даччыная фірма* — дочерняя фирма), *сабачы пысьняк* — собачий намордник. Притяжательные прилагательные образуются от основ существительных; могут переходить в качественные и относительные.

Паўлюкоў дом	(м.р.)	-оў
Пётраў кампутар	(м.р.)	-аў
Ясеў брат	(м.р.)	-еў
Міхасёў калега	(м.р.)	-ёў
Паўлюкова кватэра	(ж.р.)	-ова -ава -ева -ёва
Пётрава жонка	(ж.р.)	
Ясева сядзіба	(ж.р.)	
Міхасёва фірма	(ж.р.)	
Паўлюкова дзіця	(н.р.)	-ова -ава -ева -ёва
Пётрава вакно	(н.р.)	
Ясева бра	(н.р.)	
Міхасёва аўта	(н.р.)	

матч ын дар	(м.р.)	-ын- -ін-
Валі н хрэсьнік	(м.р.)	
матч ына хустка	(ж.р.)	
Валі на вопратка	(ж.р.)	
матч ына пісьмо	(н.р.)	
Валі на дзіця	(н.р.)	

Притяжательные прилагательные в именительном и винительном падежах употребляются в краткой форме: **сынава шапка, сынаву шапку**. Однако с одушевлёнными существительными притяжательные прилагательные мужского рода в винительном падеже употребляются в полной форме: **сынавага сябра**.

Спосабы словаўтварэння прыметнікаў (Способы словообразования прилагательных)

прыстаўкавы	<i>не-, ня-, без-, бяз-, да-, паза-, перад-, за-</i> і інш.	<i>невысокі, няблізкі, безгалосы, бязводны, дагістарычны, пазачарговы, перадапошні, заввысокі</i>
суфіксальны	<i>-лів-, -іст-, -ав-, -ов-, -ат-, -н-, -ават-, -ёв-, -ск-, -ц-</i> і інш.	<i>сарамлівы, іскрысты, даведкавы, баровы, вусаты, блакітны, чырванаваты, бэзавы, бульбяны, бялявы</i>
прыстаўкава-суфіксальны		<i>надламаны, надгалісты, прыдарожны, замежны, пазаслужбовы, неахайны, негасьцін-ны</i>

Если прилагательное образовано от слова с основой, заканчивающейся:

- на **ц, т, ч, к**, то прилагательное имеет суффикс **-ц-**: **скаўт** — **скаўцкі**, **чытач** — **чытацкі**, **Глыбокае** — **глыбоцкі**, **брат** — **брацкі**, **Смялявіцы** — **смялявіцкі**;
- на несколько согласных звуков, последний из которых **к**, а суффикс начинается на **с**, то в прилагательном корневое **к** не употребляется: **Нью-Ёрк** — **нью-ёрскі**;
- на **с, з, ш, ж, х**, а суффикс начинается на **с**, то в прилагательном употребляется одна буква **с**: **Белая Вежа** — **белавескі**, **чэх** — **чэскі**, **француз** — **францускі**;
- на **ск, цк**, а прилагательное образуется при помощи суффикса **-ск-**, то в слове остаётся только одно **ск** или **цк**: **Дамаск** — **дамаскі**, **Смаленск** — **смаленскі**, **Брацк** — **брацкі**;
- на звонкие **д, дж, дз**, а суффикс начинается на **с**, то в слове слышится **[ц]**, но пишется **дз**: **сусед** — **суседзкі** [сусецкі], **грамада** — **грамадзкі** [грамацкі].

Практыкуйцеся

5. Са словаў у дужках утварыце прыметнікі (От слов в скобках образуйте прилагательные).

Узор: (яблык) пірог → яблычны пірог

(поўдзень) вецер, (жах) выгляд, (вусы) дзядзька, (бульба) страва, (кішэня) ліхтарык, (маліна) колер, (ружа) пялётак.

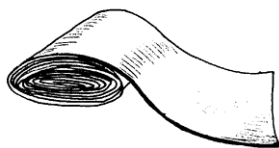
6. Утварыце прыметнікі (Образуйте прилагательные).

Наваградак, Ліда, Нясьвіж, Вушачы, Сураж, латыш, завод, сьвет, казак, Ворша.

7. Якія тут прыметнікі якасныя, а якія адносныя ці прыналежныя? (Какие из прилагательных являются качественными, относительными, а какие притяжательными?)

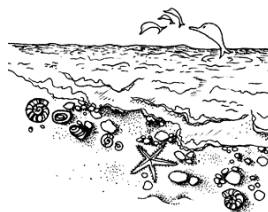
братавя майстроўня
мастерская брата

ільняная тканіна
льняная ткань

знаёмы лес
знакомый лес

морскае ўзьбярэжжа
морское побережье

пясчаная выспа
песчаный остров

дзедаў човен
дедова лодка

слоік матулінага
варэньня
банка маминого варенья

зямная куля
земной шар

высачэзны дом —
хмарачос
высоченный дом —
небоскреб

камэрцыйны кіёск /
ша/пік
коммерческий киоск

8. Скажыце як мае быць (Скажите правильно).

Узор: Пражываньне ў шыкоўным гатэлі.

пражываньне
Беларусь
радасьць
дзеці
гармідар
згода
сьвечкі
імпрэза
дзяўчына

у
на

шыкоўны
вольны
свабодны
гульнявы
школьны
супольны
старадаўні
купалаўскі
нацыянальны

гатэль
рынак
творства
зал
двор
праца
жырандоль
парк
строй

9. Ад прыметнікаў утварыце ступені параўнанняў (Образуйте степени сравнения прилагательных).

Узор: дарагі падарунак → даражэйшы падарунак → найдаражэйшы падарунак

новае начыньне, мяккі каўнер, чырвоны колер, смачны яблык, прывабная мясьціна, салодкія маліны, забаўныя прыгоды, цёплае паліто, зграбная рэч, высокая будыніна, пісьменны праўнік, малы сабачка, цяжкая валізка.

10. Ад слоў у дужках утварыце прыналежны прыметнік і дапасуйце яго да назоўніка (От слов в скобках образуйте притяжательное местоимение и согласуйте его с существительным).

Узор: Хто гэта? (Ясь) найлепшы сябра. → Ясеў найлепшы сябра.

- а) Хто гэта? (Волька) большы сын.
(Людзьміла) меншая сястра.
(Аркадзь) крэўныя.
- б) Што гэта? (Піліп) студэнцкі пакой.
(Ксеня) бурштынавыя кара/лі.
(Максім) новае паліто.

11. Складзіце сказы (Составьте предложения):

Узор: Тут утульны студэнцкі пакой.

Тут	студэнцкі	утульны	стол
Там	Мікітаў	пісьмовыя	акуляры
На падлозе	Мікітавы	кампутаровае	ніткі
На рагу стала	бацькавы	патрэбныя	цацка
Каля стала	матчыны	заўсёдны	пакой
	сябравы	замежны	паперы
	сяброўчын	сонцаахоўныя	нататнік
	сястрыная	бліскучая	слоўнік
	Колеў	пісьмовы	часопі/сы
	Сяргеевы	новыя	начыньне
	мой	праезны	квіток
	наш	цыравальныя	зэдлік
	братава	драўляны	прылады

12. Замест кропак пастаўце ў тэкст прапушчаныя словы (Вместо точек вставьте в текст пропущенные слова).

сьветлы, складовы, арыгінальны, выштукаваны, кафляны, крэмавы, старадаўні, густоўны, прыгожы, беларускі, розны, мяккі

Утульны ... пакой. ... інтэр'ер. Яго ... частка — адметныя рэчы ў ... гусьце. Сурвэта. Прыгожа аформлены куфэрак. ... колеру кветкі.

Што яшчэ? На сьцяне — ... відарыс герба Пагоня. ... гадзіннік. Мэбля. ... камінак. Каля сьцяны, справа, шафа. Зьлева ... канапа. Справа крэсла. Люстэрка. Яно ў ... аправе. ... каберац на падлозе. Угары пад стольлю ... люстра. На вокнах ... самадзялковыя фіранкі.

13. Карыстаючыся слоўнікам і ўжо вядомымі вам словамі, падайце свае прыметнікі да пазначаных назоўнікаў (Используя словарь и уже известные вам слова, приведите свои прилагательные к обозначенным существительным).

Дзяўчаты і хлопцы зь менскага Трае́цкага прымесьця.
Якія яны?

самастойныя
дасьведчаныя
адукаваныя
чынныя
самавітыя
сталыя чытачы Купалаўскай бібліятэкі

14. Складзіце сказы, ужываючы прапанаваныя словазлучэньні (Составьте предложения, употребляя предложенные словосочетания).

дзвюхпавярховая камяніца;
мур; мураванка

Валодзеў гасьцінец;
адметны трае́цкі сувенір

брукаваная плошча;
даўнейшая вуліца

15. Падбярыце да прыметніка адпаведныя назоўнікі (Подберите к прилагательному соответствующие существительные).

Узор: шавецкія → шавецкія курсы

вулічны	хвалі
марскія	дубец
дарожны	ліст
дубовая	жук
ліпавы	цвёт
волкае	паветра
вярбовы	басэйн
рачны	мэбля
маёвы	рух

Кароткія і простыя размовы (чытайце ўголас)

— Ці здольны гэты дзяцюк?
— Здольны ды й старанны!

— Способный ли этот парень?
— Способный, да еще и старательный!

— Дзе Ясеў бацька?
— Ён пры старэйшым сыну, пры Пётру.

— Где отец Яся?
— Он со старшим сыном, с Петром.

<p>— Ты ездзіў у Івянец?</p> <p>— Ездзіў, толькі ўчора вярнуўся.</p> <p>— Ну й як вандроўка?</p> <p>— Мне спадабалася. Адпачыў як мае быць.</p> <p>— А ты яшчэ й загарэў!</p> <p>— Дык ты ня ведаеш, якія там мясціны? Гэта ж у бок Налібоцкай пушчы. Адныя бары чаго вартыя!..</p>	<p>— Ты ездил в Ивянец?</p> <p>— Ездил, только вчера вернулся.</p> <p>— Ну и как путешествие?</p> <p>— Мне понравилось. Отдохнул что надо.</p> <p>— А ты еще и загорел!</p> <p>— Разве ты не знаешь, какие там места? Это же в сторону Налибокской пуши. Одни боры чего стоят!..</p>
<p>— Вазьміце ў дарогу яблыкаў.</p> <p>— Якіх? Гэтых жоўтых?</p> <p>— Не, жоўтыя яшчэ кіслыя. Бяры вунь у той папяровай скрынцы.</p> <p>— Яны саладзейшыя?</p> <p>— Саладзейшыя і больш сакаўныя.</p>	<p>— Возьмите в дорогу яблок.</p> <p>— Каких? Этих желтых?</p> <p>— Нет, желтые еще кислые. Бери вот в том бумажном ящике.</p> <p>— Они более сладкие?</p> <p>— Более сладкие и более сочные.</p>
<p>— Добры дзень, дзядзька Андрэй!</p> <p>— Здароў, жэўжык. А дзе ж бацькі?</p> <p>— Зараз прыйдуць. Зайшлі ў краму.</p> <p>— Ну, як ты дуж-здароў? Ці падрос за лета?</p> <p>— Мы былі на моры, дзядзька Андрэй.</p> <p>— На моры? А дзе ж гэта?</p> <p>— У Турцыі, на Эгейскім моры. Яно цёплае, ласкавае. І вада ў ім чыстая, празрыстая.</p>	<p>— Здравствуйте, дядя Андрей!</p> <p>— Привет, пострел. А родители где?</p> <p>— Сейчас придут. Зашли в магазин.</p> <p>— Ну, как поживаешь? Подрос ли за лето?</p> <p>— Мы были на море, дядя Андрей.</p> <p>— На море? А где же это?</p> <p>— В Турции, на Эгейском море. Оно тёплое, ласкавое. И вода в нём чистая, прозрачная.</p>
<p>— Добры вечар у хату!</p> <p>— Добры вечар! Праходзь, калі ласка, сядай.</p> <p>— Што чуваць у вас?</p> <p>— Навінаў багата. Наш Паўла ўжо мае новую кватэру.</p> <p>— Во як?! А ў якім раёне?</p> <p>— У Малінаўцы.</p> <p>— Дык я ж таксама ў Малінаўцы! А на якой вуліцы?</p> <p>— На вуліцы Мадэрнай.</p> <p>— А... Гэта ад мяне няблізка.</p>	<p>— Добрый вечер!</p> <p>— Добрый вечер! Проходи, пожалуйста, садись.</p> <p>— Что у вас слышно?</p> <p>— Новостей много. Наш Павел уже получил новую квартиру.</p> <p>— Вот как?! А в каком районе?</p> <p>— В Малиновке.</p> <p>— Так я тоже в Малиновке! А на какой улице?</p> <p>— На улице Модерной.</p> <p>— А... Это от меня неблизко.</p>

Майстры слова гавораць

... слова жыве — яно вечнае і неўміручае. Бо яно бесцяслеснае і неашчутнае. Бо яго можна толькі пачуць, нават прачытаць, але нельга ўзяць у рукі — напісанае ці надрукаванае слова ўжо не само слова, а толькі яго ілюстрацыя. У самім слове няма ніводнага атама, няма нічога з таго, што падуладна сьмерці. Яно, хоць само жывое, не праходзіць звычайных стадыяў усяго жывога: нараджэньне, сталеньне, старэньне, сьмерць. Бо яно дух, а дух ня мае сьмерці.

(Янка Сіпакоў)